

naves, quibus exercitui suo commeatu vehebatur, exuri præcepit, ex quo nullus ex Romanis militibus superfuisset, nisi eo perempto pacis foedus, præscriptis Imperii limitibus, cum Persis iniretur. D. Augustin. *sup. lib. 4. cap. 29.*

Ibi: *Marius Chalcedonensis Episcopus.*

Hunc Episcopum Marin, non Marium appellat Card. Baron. *tom. 4. anno 362. vers. Quid autem in Julianum: ejusque egregiam memorat libertatem, sed ipsum Arriana hæresi infectum testatur, idemque refert Spondan. in Epitom. eod. ann. num. 8.*

Ibi: *Verum & ante Julianum Imperatorem.*

19 Afferit D. Covar. etiam ante Juliani tempestatem Christianos ab Ethnicis Galilæos nuncupari, quod nomen præ odio, ac invidia ad opprobrium, & maximum quidem indebatur; etenim in Hebræis, adhuc lege Mosis vigente, surrexit hæreticus quidam Judas nomine, Galilæus cognominatus: is falsum dogma seditionis nutritivum evulgavit suadens, non licere homini tributa Principibus pendere, aut aliter humanæ potestati se submittere; sed Deo soli unice, ac immediate parendum, obtemperandum, atque obsequendum esse. Hujus fit mentio *Aët. Apost. cap. 5. vers. 37. & apud Joseph. de antiquitat. lib. 18. cap. 2. & lib. 20. cap. 3. Euseb. in Chronic. an. 2. Christ. Luc. Dext. in Chron. an. 2. Chr. n. 3. Theat. vitæ hum. tom. 6. lit. P. verb. Propheta, §. De pseudoph. vers. Una inter has dies extitit. Ille Judæ error sectatus non caruit, qui à sui auctoris cognomine Galilæi vocabantur, quorum hæresis Principibus admodum exosa fuit, ita ut nonnulli ultimo afficerentur supplicio. Ita Salian. *Annal. Ecclesiastic. tom. 6. anno 4063. num. 2. cum aliis. Huc referenda videtur illa Phariseorum tentatio, cum accedentes ad Christum Dominum scitificati ab eo sunt, an tributum liceret dare Cæsari, Matth. cap. 22. Luc. cap. 20. ut si juxta eorum vota inficiaretur id licitum fore, ipsum de hæresi, ac seditione arguerent: & licet Christus tributum Cæsari præstandum responderit, tamen Judæi apud Pilatum inter alias calumnias hanc quoque objiciebant, Luc. cap. 23. vers. 2. Ibi: Et prohibentem tributum dare Cæsari.**

20 Licet autem Christus Dominus censuram Cæsari pendendum asseruerit Phariseis, ipseque vitandi scandali gratia pro se ac Petro staterem in ore piscis inventum tributum nomine præstari præcepit, *Matth. cap. 17. sitque in Ecclesia ut Catholica doctrina observatum, quod Christiani subjiciantur humanæ potestati, ac Principibus secularibus, quorum imperio, & jurisdictioni de jure subsunt, quod ex multiplici sacræ Paginæ testimonio conspicue constat, Apostol. ad Roman. c. 13. à princip. Ibi: Omnis anima subdita sit, &c. infra Et: Reddite ergo omnibus debita, cui tributum, &c. idem ad Tit. c. 1. vers. 19. & cap. 3. D. Petr. epist. 1. cap. 2. Ibi: Subjuncti igitur estote omni humana creature propter Deum, sive Regi quasi præcellentem, &c. D. Ambros. in comment. ad cap. 5. Luc. lib. 4. cap. penult. transcriptus à Gratiano in cap. Magnum, 11. quest. idque fulius profequitur Salian. *sup. num. 3. & 4.**

21 Tamen pagani, alique sacræ nostræ Religio-

nis adversarii delirium illud Judæ Galilæi, ac seque quacium Christo Domino, Christianisque Ecclesiæ primitivæ perfidi imputaverunt, ideoque nomen conveniens illis imposuere, ut sic in ipsos Imperatoris, aliorumque Principum potestatem, & odium concitarent, omniumque animos ad iram, & despicientiam inducerent ob talis hæresis pravitatem, quo respexit D. Petr. *d. epist. 1. cap. 2. vers. 13. Ibi: Ut in eo, quod detrectant de vobis tanquam malefactoribus, ex bonis operibus glorificent Deum in die visitationis. Et statim subjungit: Subjuncti igitur estote, &c. quem locum ita enarrat Salianus num. 4. de omnibus præmissis omnino videndus. Liqueat jam qua ratione Christiani ab Ethnicis ante Julianum Galilæi dicerentur, quod nomen nequaquam illis conveniebat, utpote qui Judæ Galilæi hæresim damnare; sed per calumniam sic vocitabantur, ut Julianus observat. Contemptus quoque gratia idem evenisse verosimile est; nam in Hebræis Galilæi abjectæ conditionis existimabantur, cum ex Galilæa nullus Propheta, aut aliquid boni oriri posse crederetur, *Luc. cap. 7. vers. 72. Ibi: A Galilæa Propheta non surgit. Quare Christus Dominus Galilæus vocabatur per opprobrium. Maldonat. in Evang. Matth. cap. 26. vers. Et accessit ad eum una ancilla. Sylveir. in Evang. tom. 5. lib. 8. cap. 5. q. 2. n. 16. Cornel. à Lapide in cap. 26. Matth. vers. 70. verb. Galilæo. Quod convitium in ejus discipulos derivatum est.**

Ibi: *Nam & Christus vocatus est Galilæus.*

Sic legitur *Matth. cap. 26. vers. 60. Ibi: Et tu cum Jesu Galilæa eras. Et Marc. cap. 14. vers. 70. Ibi: Verè ex illis es, nam & Galilæus es. Et Luc. cap. 23. vers. 6. Ibi: Pilatus autem audiens Galilæam, interrogavit, si homo Galilæus esset. Et ut cognovit, quod de Herodis potestate esset, remisit ad Herodem. Idemque adnotant proximè laudati Evangeliorum Interpretes, qui duplicem rationem reddunt: tum quia Christus Dominus Galilæam incolebat, ideoque Galilæus putabatur, prout D. Covar. tradit *ibi: tum quoniam, sicut nuper asseriebatur, gens ex illa provincia vilis habebatur, unde ad vilipendium Hebræi Christum Dom. Galilæum appellarunt. At Cornelius à Lapide alias duas causas adjecit: prior est, quia Christus Dominus Nazarenus fuit origine, Nazareth autem est oppidum Galilææ, ut infra asseverabitur iterum. Posterior, quod sic exprobrabant adversarii Christo Domino errorem Judæ Galilæi, de quo *sup. num. 21. quem illi falsò imputaverunt.***

Sed occurrit opportunè disquirendum, an Christus Dominus fuerit origine Judæus, vel Nazarenus, seu Galilæus. Et quidem si natiuitatis sacræ locus sit inspiciendus, constat ipsum ortum esse in Bethleem Judææ, *Matth. cap. 2. quapropter originarius ejus urbis, ac regionis censendus est, quia natiuitate quilibet originem fortitur, l. 1. ff. ad mancip. Ibi: Municipem aut natiuitas facit: l. 1. tit. 20. p. 2. Contrarium tamen tenendum est juxta communem veriorumque sententiam, quæ docet, filium natum in transitu, parentibus peregrinantibus, non effici originarium loci, in quo prodiit in lucem, sed illius, ubi pater domicilium habuerit: quod deducitur ex l. Filios, C. de municipib. l. Crues, C. de incol. lib. 10. & apud nos palam decisum est l. 19. tit. 3. lib. 1. Recopil. ubi latè Azeved. *num. 1. & 2.**

& 2. ac in praxi receptum testatur Greg. Lop. *in l. 2. gloss. ult. post med. tit. 24. p. 4. tenentque Boer. de off. 13. num. 51. Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 23. num. 3. Petr. Barbofa in l. Heres absens, §. Proinde, num. 22. ff. de judic. Fenut. de moment. temp. cap. 28. num. 12. Guttier. cons. 7. num. 7. Cevall. commun. tom. 1. quest. 458. ex num. 17. Carleval. cum plurimis de judic. tom. 1. disp. 2. num. 92. qui num. 91. haud paucos contrà sentientes dat, quibus accedit fusè disputans Amaya in d. l. Crues, à num. 43.*

24 Cum igitur Christus Dominus natus foret in transitu, dum Sanctissimi ejus Parentes iter facerent ex Nazareth, ubi domicilium habebant, illuc regressuri, postquam Cæsaris edicto de describendo populo paruisset, in Bethleem urbem præcipuam ex tribu Judæ, ad quam illi spectabant, ideoque ibi concurrere debebant, ut ex sacris Litteris observat Salian. *tom. 6. anno 4052. à num. 75. in Judæa originem non contraxit, quanvis in Bethleem editus fuerit. Jure igitur Christus Dominus Galilæus dicitur abique convitio, ut Cornelio à Lapide visum est. Obiter tamen animadvertendum est, alteram exititisse Bethleem in Galilæa, Salian. num. 79. ex D. Hieron. & Andrichomio, Abrah. Ortel. in Thef. Geographic. verb. Bethleem, & verb. Nazareth. Præterea scire oportet, duplicem Galilæam fuisse, superiore n, & inferiore. Illa gentium dicebatur in forte tribus Nephthali Tyrionum finibus adjacens: hæc in forte tribus Zabulon sita ad Tyberiadem. *Plin. lib. 5. cap. 14. Joseph. de bell. Jud. lib. 3. cap. 2. Salian. tom. 2. anno 2585. n. 7. & 8. Calepin. verb. Galilæa. In hac posteriori Galilæa fuit Nazareth, Abrah. Ortel. & Calep. verb. Nazareth.**

Ibi: *Secundo observandum erit.*

25 Sub Juliano apostata, & parabate, id est prævaricatore, Christianos operam militiæ dedisse nemini dubium est ex d. cap. Julianus, cap. Imperatoris, §. Julianus, 11. quest. 3. quod præter laudatos supra, num. 1. in fin. observant Hug. Grotius de jure belli & pac. lib. 1. cap. 2. num. 9. Salced. de leg. polit. lib. 2. cap. 4. num. 48. & lib. 3. cap. 3. num. 13. Orzech. disput. an Princip. Christiani. lic. inire foed. cum infidelib. num. 4. Axaiæ de jur. & offic. bellic. lib. 1. cap. 2. n. 32.

Ibi: *Quos tamen dolo.*

26 Julianus licet à publica in Christianos animadversione abstinerit intuitu Religionis, sicut præmissum est *num. 8. omnem tamen alias lapidem movit, ut eos, maxime milites, in idololatram alliceret. Card. Baron. tom. 4. anno 362. vers. Quin eo, cum seqq. & vers. Verum Imperator nihil. Spondan. *ibi, num. 4. Cum igitur Romanis Imperatoribus moris esset donativum, seu congiarium militibus distribuere, de quo *sup. hoc lib. cap. 1. num. 103. id Julianus proposuit, ita ut illi simul pecuniam ac thus adolendum ad iconem ejus perciperent, ut fieri consueverat: sed effigies falorum numinum super suam collocari iussit, ut dum imperatoriæ imagini thurificarent milites, cultum illis redderent incauti: in quem laqueum ignari ceciderunt, at dolo comperto munera deceptoris restituere, propriumque errorem detestantes, Fidem Catholicam publicè sunt professi: quapropter à Juliano exauctorati ignominiosè missi sunt, Ayala ubi proximè, Card.***

Baron. *d. vers. Verum Imperator, Spondan. ubi proximè, num. 6. & sic infamia sunt notati, l. 2. §. Ignominia, ff. de iis qui not. infam. Forma exauctorandi milites traditur in l. fin. tit. 21. p. 2. de quo Petr. Greg. Syntagmat. lib. 31. cap. 30. num. 12. Brisson. de formul. lib. 4. Petr. Fab. lib. 1. semestr. c. 17. Lipsi. de milit. Rom. lib. 5. dialog. 19. Petr. Caball. resolut. crim. cas. 294. num. 65. 82. & 293. Ayala de jur. & offic. bell. lib. 3. c. 6. à num. 6. Jul. Clar. in praxi, cap. fin. quest. 74. num. 5. facit textus in cap. Degradatio, de pen. in 6.*

Ibi: *Iuste verò posse Christianos milites.*

Error fuit Manichæorum, aliorumque cum quibus recensetur Tertullian. *cap. 11. de coron. milit. à Card. Baron. tom. 2. anno 201. num. 17. & à Spond. ibi, num. 5. qui tenuerunt, vetitum esse Christianis militiæ nomen dare. Card. Baron. anno 277. num. 38. Melch. de Valent. illustr. lib. 1. tract. 2. cap. 5. de bellor. orig. & jur. num. 14. adversus quos copiosè disserunt Molin. de just. & jur. tract. 2. disp. 99. Grotius *sup. d. cap. 9. per tot. Valent. ex num. 12. Quæ assertio ut Fidei Catholicæ contraria damnata est à Leone X. in Bulla quæ habetur tom. 3. Concilior. post Concil. Lateranense, uti observat Valent. n. 15. in fin. atque ita omnes Catholici DD. qui de bello tractatum aggressi sunt, supponunt fas esse præliari, nisi belli injustitia, aliquæ circumstantia actum reddat illicitum. Ita Dian. resolut. moral. part. 6. tract. 4. in princip. Petrin. Bell. Albenf. tract. de re militar. part. 2. tit. 1. num. 11. tom. 16. Remig. in decision. moralib. de bell. à princip. Dicafill. de just. & jur. tom. 1. lib. 2. tract. 1. disp. 10. num. 247. Becan. in Sum. Theolog. part. 3. tract. 1. cap. 25. quest. 3. n. 2. Castr. Palao tom. 1. tract. 6. disp. 5. punct. 1. num. 3. Trullench. in Decalog. tom. 2. lib. 5. cap. 2. de bello, dub. 1. num. 3. Villalob. in Sum. tom. 1. tract. 5. diff. 1. num. 1. Tapia Caten. Moral. tom. 2. lib. 3. de charit. quest. 13. de bell. art. 1. Galganet. de jur. public. lib. 4. tit. 16. à num. 34. Gail. de pac. public. cap. 4. num. 40. Guillelm. Herinx. §. 1. in Sum. p. 3. disputat. 13. quest. 5. §. 1. num. 43. Imo nonnullum bellum est in præcepto. Pat. Suar. de Charit. disp. 13. sect. 1. num. 4. Molin. d. disp. 99. num. 3. Dicafill. num. 249. Palao num. 3. vers. Ex qua ratione: quod gerere, tam defensivum, quam aggressivum propter bonum commune est omnino necessarium, ut latissimè agens probat Cevall. *commun. quest. 906. ex num. 153. ubi hæreticorum errorem pluribus diluit. Sic Deus Christianis belligerantibus iuste opem divinitus fert, l. 2. tit. 23. p. 2. ac sæpe miraculis evidentibus victoriam illis contulit, ut ait Cevall. num. 150. Galganet. n. 38.***

Ut autem bellum rectè suscipiatur, quatuor concurrere opus est, nempe habentis potestatem autoritas, causa justa, intentio recta, & debitus modus, de quibus affatim omnes jam laudati DD. & alii penè innumerati apud Barbof. in collectan. ad cap. Noli existimare, 23. quest. 1. in quibus est D. Covar. in regul. Peccatum, part. 2. §. 9. per tot. Idem Barbofa in cap. Ab illo, num. 6. & 14. quest. 4. Solorzan. de jure Indiar. lib. 3. cap. 7. num. 77. tom. 1. Sed obiter est animadvertendum, pravam bellantium voluntatem non astringere ad restitutionem eorum, quæ in bello alias iusto ab hostibus capiuntur: quod secus est, si legi.

legitima autoritas, aut causa iusta desit D. Covar. *sup. num. 2. Dian. d. tract. 4. resolut. 4. Bonacin. de resolut. disp. 2. quest. ult. sect. 1. punct. ult. §. 2. num. 6. Palao sup. num. 4. Egid. Coninch. disp. 31. de bell. dub. 1. num. 18.*

29 Non solum licet Christianis dimicare in bello iusto, ut assertum est, cum sua manu Principis Catholici militant, sed etiam sub iussu pagani, & infidelis, cui sunt subditi, ut D. Covar. nos edocet, cui accedunt Ricciul. *de jur. person. extragrem. Eccles. exist. lib. 1. cap. 11. num. 5. Ayala d. cap. 2. num. 32. Joan. Lup. tract. de confeder. Princ. memb. 1. vers. Miror satis, num. 6. Rebell. de oblig. iust. part. 2. lib. 17. quest. unic. num. 4. in fin. Hug. Grot. de jur. bell. lib. 1. cap. 2. num. 9.* ubi quod sub tempore primitivæ Ecclesiæ etiam ante Constantinum magnum Christiani moribus egregii sub paganis Imperatoribus militiae ascripti sunt. Præmissa conclusio obtinet, etsi infidelem Principem in Catholicos bellum iustum gerere contingat. Ricciul. *ubi sup. Sed & subditus Christianus dubius de iustitia belli, quod suus Princeps infidelis indicit, tute poterit militare, quia debet superioris autoritati se committere, existimans iustam armis causam fovere, Ayala ubi proxime, quod in omnibus subjectis regulariter observatur. Dian. part. 9. tract. 8. resolut. 63. vers. Sed ego, Sanch. in Decalog. lib. 9. cap. 3. num. 15. Molin. de iust. tract. 2. disp. 113. num. 5. & 6. Joan. Lup. tract. de bell. §. Si sumus in dubio, num. 6. 7. & 8. Omnia, num. 2. P. B. Albenf. dict. tract. de re militar. part. 2. tit. 2. num. 3. tom. 16. Menoch. de presump. lib. 6. pres. 56. num. 7. Dicastill. sup. num. 366. cum seqq. Pat. Suar. d. disp. 13. sect. 6. num. 9. Galganet. d. tit. 16. num. 47. Herincx. sup. §. 2. num. 69. Card. Tusch. tom. 1. lit. B. concl. 35. num. 5. Ayala de jur. & offic. bellic. lib. 1. cap. 2. num. 31.* Quod procul dubio procedit in dubio negativo, cum scilicet miles subditus causas belli penitus ignorat: sed in dubio positivo, quando causis indicendi belli cognitis, ambigit an iustæ sint, tenetur eas examinare, utique viri docti consilio. Herincx. §. 2. num. 71. Molin. disp. 113. num. 3. ubi quod si fama sit de iniusto bello, causa inquirenda est. Dian. dict. resolut. 63. vers. Verum obiter, Dicastill. num. 366. licet num. 368. contra sentire videatur, & huic sententiae assentitur Azor. *Instit. Moral. part. 3. lib. 2. cap. 7. vers. Vigesimo septimo queritur, Bassæus in Florib. Theolog. lit. B. verb. Bellum, num. 3. Palao sup. disp. 5. punct. 4. num. 1. Coninch. d. disp. 31. dub. 5. num. 84. Filiuc. in Decalog. tom. 2. tract. 29. cap. 9. num. 181.* qui, & alii proxime laudati absque distinctione dubii negativi, vel positivi scribunt, subdito licere in bello iusto militem agere, licet de iustitia belli ambigat, modo de iniustitia certus non sit, ut satis aperte traditur à D. August. lib. 22. cap. 74. cont. Faust. in hæc verba: *Ergo vir iustus, si forte sub Rege etiam sacrilego militet, recte potest, illo iubente bellare, si civice pacis ordinem servans, quod sibi iubetur, vel non esse contra Dei præceptum certum est, vel urum sit, certum non est: ita ut fortasse reum faciat Regem iniquitas imperandi, innocentem autem militem ostendat ordo serviendi.* Videas tamen Hug. Grotium de jur. bell. lib. 2. cap. 26. num. 4. uti absolute probare videtur, nefas esse subditis de iustitia belli dubitantibus militare, quod procul dubio tenendum asseverat, si ex argumentis, & rationibus bellum iniustum potius videatur. Item Filiuc. tom. 1. de Sacram. tract. 16. cap. 6. num. 141. ubi quod extante Bulla Cœnæ illicitum est Christianis adversus Christianos militare, etsi illi Principi infideli sub-

diti sint, nec adversum infideles, si ii pro quibus pugnant, hostes sint nominis Christiani, ut Turcæ, ac Sarraceni, ne potentiores fiant in Catholica Fidei professores. Sed hoc procedit, quia hi infideles iniustum bellum Christianis indicunt continuò.

De captivis Christianis apud Turcas & Agarenos, 30 dubitatur an peccent, si mortis metu contra Catholicos dimicent? Et quidem communiter placet ea distinctio, ut potius debeant mori, quam Christianos percutere, aut interficere: possunt tamen remigare in triremibus, arma ministrare præliantibus Turcis, aliaque similia exequi: illæ enim actiones sunt directò tendentes in necem innocentium Christianorum, contra quos iniustum bellum Infideles hi gerunt: hæc indifferentes, quæ directè non cedunt in mortem eorum, quavis ex ipsis plerumque subsequatur. Consulas Villalob. tom. 1. tract. 5. diffie. 10. num. 2. Fragof. de regim. Reip. part. 1. lib. 1. num. 212. Molin. disp. 115. per tot. Dian. part. 3. tract. 5. resolut. 36. Less. de iust. & jur. lib. 2. cap. 9. dub. 18. num. 122. cum seq. Sanch. de matrim. lib. 9. disp. 31. num. 6. & in Decalog. lib. 1. cap. 7. num. 18. Petr. Navar. lib. 3. de resolut. cap. 4. dub. 4. n. 52. Azor. part. 1. lib. 2. cap. 17. quest. 6. Remig. sup. cap. 5.

Præterea scire oportet, Christianos nullo modo posse in bello odio Fidei indicto bellare, 31 quavis eis mortem minitetur Princeps infidelis, sub cuius ditione sunt. Ricciul. d. cap. 11. num. 1. cum seqq. Dicastill. sup. disp. 10. num. 259. Quæ ratione Christiani sub Juliano Apostata belligerantes renebant in Catholicos dimicare, neglecto Imperatoris iussu, dict. cap. Julianus, 11. q. 3. quia, ut sæpe repetitum relinquatur, eos acriter persequebatur, & ex odio bellum indicabat. Idem dicendum de bello patenter iniusto, quo nullus ratione aliqua suo Principi, sive fideli, sive pagano parere potest, ut militet, cap. Imperatores, §. Julianus, 11. quest. 3. Dicastill. n. 492. Hug. Grot. d. cap. 26. n. 3. & eod. lib. 2. cap. 13. n. 15. & lib. 3. cap. 10. n. 4. Filiuc. d. cap. 9. n. 192. Palao d. disp. 5. punct. 1. n. 11. Ludovic. Caspenf. in Curs. Theolog. tom. 2. tract. 17. disp. 7. sect. 2. num. 13. Quibus de causis sub Licinio Imperatore Christiani milites passi sunt, quia à militia, cui nomen dederant, abstinere tum propter belli iniustitiam, tum quod in Catholicos ab Ethnico gerebatur: quod nullatenus etiam ob merum mortis licebat. Card. Baron. tom. 3. anno 316. num. 47. Becan. sup. part. 3. cap. 25. q. 3. n. 17.

Hæc de militibus Catholicis, qui imperio, & 32 potestati infidelium subijciuntur: nunc videndum an liceat Christianæ Fidei professoribus sponte auxilium ferre in bello pagani, à quibus omnino exempti sunt de quo quibusdam exhibitis conclusionibus breviter differetur. Prima: Si infideles bellum iniustum inferant, absque distinctione eis auxiliari minimè fas erit, nec in bello iniusto opem ferre licet. Villalob. diffie. 10. Molin. disp. 115. num. 11. & ex nuper num. præcedenti traditis constat. Secunda: Si dubium sit de belli iustitia, qui subditi non sunt, militare prohibentur, etiam pro Catholicis: debent enim causas disquirere, ne periculo peccandi se exponant: nec obediendi necessitas eos sicut vassallos excusat, quod generaliter docet communis sententia, quæ distinguit inter subditos, & non subditos quoad examen iustitiæ belli, ut videre est apud Authores laudatos sup. num. 29. & in specie de infidelibus agens Fragof. de regim. Reipub. part. 3. lib. 10. disp. 22. num. 4. vers. Verumtamen. Est autem probabile

babile, posse militare non subditos dubitantes de iustitia belli, saltem negativè, ita ut existiment probabiliter id esse iustum, quavis causam ignari. Ita Patr. Suar. de charit. disp. 6. num. 11. & 12. Petr. Navar. de resolut. lib. 2. cap. 3. n. 278. Dian. part. 3. tract. 5. resolut. 96. vers. Sed nota, & part. 4. tract. 3. resolut. 7. ac tract. 6. resolut. 9. Bassæus in Florib. Theolog. verb. Bellum, n. 3. vers. Porro milites, Filiuc. sup. d. cap. 9. num. 181. Dicastill. de iust. & jur. tom. 1. lib. 2. tract. 1. disp. 10. n. 370. Quæ tamen sententia difficiliter admitti poterit quoad infideles, quibus sicut fides, ita & iustitia deficere solet: & si bellum gerant in Catholicos, nequaquam licebit auxilium à Christianis præstare infidelibus, nedum si de bello dubia iustitia sit, sed & si iustum illud fore manifestè constiterit, ut mox comprobabitur.

33 Tertia conclusio: Cùm infideles bello iusto incumbunt in Christianos, à quibus fortè in aliqua regione contra iustitiam armis vexantur, eis subvenire Catholicis vetantur; nam etsi proximis ab injuriis tueri honestum sit, ac licitum ex se, nihilominus scandalum parit, & à pietate Christiana dissonat, ut pagorum gratiâ Fideles invicem inter se trucidentur, ac perimantur: qua propter ab huiusmodi auxilio ferendo abstinere Catholicis tenentur, d. cap. Julianus, & quæ ibi notantur, Trullench. in Decalog. tom. 2. lib. 5. cap. 2. dub. 2. n. 4. Villalob. sup. diffie. 9. n. 1. Palao tom. 1. tract. 6. disp. 5. punct. 1. n. 10. Pat. Suar. de charit. disp. 13. sect. 7. num. 25. Becan. sup. d. cap. 25. quest. 6. num. 4. & 5. Filiuc. tom. 1. de Sacrament. tract. 16. cap. 6. num. 141. (ubi quod innodantur excommunicatione Bullæ in Cœna Domini, licet subiecti sint infidelibus: quod potest accipi de Turcis, Mauris, & similibus, qui nobis bellum iniustum perpetuò indicunt.) Tapia in Caten. Moral. tom. 2. lib. 3. quest. 13. de bell. art. 16. num. 1. & 2. Joan. Lup. sup. d. Miror. satis, num. 4. Ricciul. de jur. person. ext. grem. Eccles. lib. 1. cap. 11. num. 6. Salced. de leg. politic. lib. 3. cap. 3. num. 14. Vide Abulenf. in lib. 1. Reg. cap. 28. quest. 5.

34 Quarta conclusio: Si Pagani belligerent in infideles iusta de causa, tunc licitum est Catholicis eos armis protegere, & adjuvare; hic enim ratio cessat scandali, superestque iustum motivum propulsandi ab insontibus proximis injuriam. Molin. de iust. & jur. tract. 2. disp. 112. num. 4. Ozasch. in disput. An Princip. Christian. licet sit inire fœd. cum Infidel. num. 4. Fragof. de regim. Reipub. tom. 3. lib. 10. disp. 22. num. 4. vers. Verumtamen. Mart. Laudens. tract. de bello, quest. 3. Joan. Lup. sup. memb. 1. §. Videtur, Salced. ubi proxime, Becan. dict. quest. 6. num. 4. Filiuc. d. num. 141. Quod ibi limitat, si infideles, hostibus superatis, sic potentiores fiant, ut arma in Christianos retorturi præsumantur. Palao quoque de tract. 6. disp. 5. num. 3. vers. Ad secundum, tenet nefas esse pro Fidei Catholice persequutoribus militare: & Ricciul. ubi proxime, docuit absolute, non licere infidelibus, sive hæreticis præliantibus opem ferre: quod de hostibus Fidei non toleratis accipiendum est, cum quibus fœdus pangere Catholicis vetantur. Joan. Lup. d. vers. Miror. satis, num. 4. Sed præcipuè conclusioni refragari videtur Paralipom. liber. 2. c. 29. ubi Jehu Propheta objurgat Josaphat, in hæc verba: *Impio præbes auxilium, & his qui oderunt Dominum amicitia jungeris, & idcirco iram Domini merebaris.* Potest tamen dici cum Salian. Annal. tom. 6. anno 3894. num. 39. vers. Sed adversus verfat, id peculiare esse in Josaphat adversus D. de Faria Novæ Addit. ad Covar. Tom. II.

Achab, quem Dominus cum universa domo sua exterminatum volebat, prout antea pronunciarat.

Ibi: *Quibus mire patrocinator D. Augustinus.*

Cujus loci series extat supra n. 29. & refertur à 35 Gratiano in cap. Quid culpatur, 23. quest. 1. ubi adhuc post Decreti emendationem legitur, vice pro, civica, quod glossa marginali corrigitur. Ex quo textu communiter deducitur, Principum mandatis omnino parendum esse, licet subditis de iustitia eorum non liqueat. Aug. Barbosa cum pluribus in collect. ad d. cap. Quid culpatur.

Ibi: *An Christiani possint milites infideles.*

36 Quæri solet, num Catholicis Principes possint ad bellum iustum Infidelium auxiliis juvari? Et oportet distinguere duos casus. Prior sit, cùm adversus paganos pugnatur: & id licitè fieri asseverandum est exemplo Machebeorum, qui fœdus iniere cum Romanis, ut eisdem opem ferentibus, Græcos à quibus armis vexabantur debellarent, Machap. lib. 1. cap. 8. quos ab aliquorum calumnia vindicat Salian. ubi proxime, ex n. 38. ubi similes confederationes Abraham, Isaac, & David recenset, & Salced. sup. num. 28. Imperatores itidem Christiani Ethnicorum legiones non abjecerunt, & Carolus V. adversus hostes Divinæ, humanæque Majestatis læsæ reos hæreticorum cohortibus exercitum auxit. Ita Azor. part. 1. lib. 8. cap. 25. vers. Decimotertiò queritur Valent. in 2. 2. tom. 3. disp. 3. q. 16. punct. 2. vers. Atque eadem ratione, Becan. d. quest. 6. n. 3. Guillelm. Herincx. in Sum. part. 3. disp. 13. quest. 5. de bell. §. 2. n. 72. Ludovic. Caspenf. in Curs. Theolog. tom. 2. tract. 17. disp. 7. sect. 2. n. 19. Ozasch. n. 7. Salced. n. 15.

37 Posterior casus est, cùm bellum inter Principes Catholicos excitatur: & licet ex se illicitum non censetur Infideles conducere ei qui iustam causam armis fovet, tamen ratione scandali expers culpæ non erit, maximeque abstinendum est ab auxiliis Turcarum, Sarracenorum, aliorumque Christiani nominis persequutorum, qui avidissimè exoptant Catholicorum sanguinem effundere, Sacræque Religionis extirpationem, & ita immaniter in huiusmodi bellis innocentes perimunt, sacra violant, Sanctorum imagines, & venerandas Reliquias aspernantur, Christianis à quibus accersiti sunt annuentibus, ut præter alios perpendit Herincx. sup. num. 73. asserens nefas esse, ubi hæc timeri possunt, hostes Fidei in auxilium admittere. Sic Christiani quidam Reges malè audierunt apud Catholicos, quia Turcarum copias adversus Carolum V. conduxerunt, sicut observant Villalob. sup. diffie. 9. n. 3. & Salced. alios referens d. cap. 3. num. 16. & Rex Judææ Asa objurgatur, quia cum Benadad infideli Syriæ Rege fœdus pepigit, ut ejus exercitu comitante, Baasa Regem Israël debellaret, Paralipom. lib. 2. cap. 16. ibi: *Quia habuisti fiduciam, ait Hanani Propheta ad Asa, in Rege Syriæ, & non in Domino Deo tuo, idcirco evasit Syria Regis exercitus de manu tua.* Et licet peccatum diffidentiae nominatim Regi exprobratur, nam à Deo deposcere, ac expectare victoriam tenebatur, de quo fusc Salian. Annal. tom. 4. anno 3095. ex num. 13. culpæ etiam reus fuit dum contra fratres Paganorum præsidio usus